

Ten geleide bij editie 2009

Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen

Inleiding

Voor u ligt de editie 2009 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen (RJk-bundel).

De editie 2009 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010.

Conform de vorige editie geldt dat in deze Richtlijnen de meest voorkomende onderwerpen en situaties voor kleine rechtspersonen worden behandeld. Voor bepaalde onderwerpen of situaties wordt verwezen naar de RJ-bundel voor grote en middelgrote rechtspersonen. Voor onderwerpen en situaties die niet expliciet dan wel door middel van een verwijzing in de Richtlijnen zijn opgenomen moet de rechtspersoon zelf een verwerkingswijze kiezen die relevante en betrouwbare verslaggeving oplevert voor de besluitvorming van gebruikers van de jaarrekening. Hierbij moeten de algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling mede in acht worden genomen.

Kleine rechtspersonen mogen met ingang van het boekjaar 2007 in hun jaarrekening gebruik maken van fiscale waarderingsgrondslagen. De Richtlijnen in deze bundel geven geen nadere invulling aan de toepassing van fiscale waarderingsgrondslagen. De Richtlijnen kunnen wel dienstig zijn bij de toelichtings- en presentatieaspecten van de inrichtingsjaarrekening van kleine rechtspersonen die wordt opgesteld op basis van fiscale waarderingsgrondslagen.

In 2010 zal worden onderzocht in welke mate kleine rechtspersonen gebruik hebben gemaakt van de toepassing van de fiscale grondslagen in hun jaarrekening.

In het Ten geleide bij editie 2009 worden achtereenvolgens besproken:

- A. ontwerp-Richtlijnen die zijn omgezet Richtlijnen;
- B. verwerking van RJ-Uitingen;
- C. overige wijzigingen;
- D. nieuwe ontwerp-Richtlijnen.

- A. ONTWERP-RICHTLIJNEN DIE ZIJN OMGEZET IN RICHTLIJNEN

A1 Inleiding, status, doelstellingen en uitgangspunten

Zoals in de bovenstaande inleiding is beschreven, mogen kleine rechtspersonen vanaf 1 januari 2007 gebruik maken van fiscale waarderingsgrondslagen. Een en ander is opgenomen in de ongewijzigd definitief gemaakte alinea 102a.

A2 Verwerking en waardering

In hoofdstuk A2 is alinea 206a ongewijzigd definitief geworden. Hierin is opgenomen dat de rechtspersoon bij toepassing van historische prijsgrondslagen in de toelichting aanvullende informatie verstrekt over de actuele waarde, indien dit op grond van het wettelijke inzichtvereiste (artikel 2:362 lid 1 BW) noodzakelijk is.

B3 Financiële vaste activa en consolidatie / B10 Voorzieningen

Ontwerp-alinea 119 hoofdstuk B3 Financiële vaste activa en consolidatie en daarmee samenhangend ontwerp-alinea 125 van hoofdstuk B10 Voorzieningen zijn definitief gemaakt. Naar aanleiding van een ontvangen commentaar is in alinea 119 verduidelijkt dat niet de bepaling van de goodwill, maar het bedrag van de goodwill bij een deelneming met een negatieve nettovermogenswaarde afhankelijk is van het feit of er sprake is van een garantstelling door de deelnemende rechtspersoon. Verder zijn er in dezelfde alinea enkele tekstuele aanpassingen aangebracht om de strekking te verduidelijken. Ontwerpalinea 125 van hoofdstuk B10 Voorzieningen is ongewijzigd definitief geworden.

B5.3 Onderhanden projecten

In deze paragraaf is de ontwerp-Richtlijn 'Onderhanden projecten' definitief geworden. Deze Richtlijn vervangt de Richtlijn 'Onderhanden projecten in opdracht van derden', die was opgenomen in hoofdstuk B4.2. De verplaatsing van de Richtlijn naar hoofdstuk B5 Vorderingen en overlopende activa, benadrukt een belangrijke presentatiewijziging van onderhanden projecten. Onderhanden projecten worden in deze Richtlijn niet meer gepresenteerd onder de voorraden, maar als afzonderlijke post tussen de voorraden en de vorderingen. Naar aanleiding van een ontvangen commentaar is alinea 317 tot en met 321 over de presentatie in de winst- en verliesrekening verduidelijkt.

B8 Eigen vermogen / B3 Financiële vaste activa en consolidatie

In hoofdstuk B8 is ontwerp-alinea 112 definitief geworden. Hierin wordt aangegeven dat een herwaardering van een actief bij een deelneming op twee manieren kan worden verwerkt. Naast de methode waarbij de waardemutatie wordt gemuteerd op de herwaarderingsreserve is ook de methode waarbij de waardemutatie wordt gemuteerd als wettelijke reserve deelneming toegestaan. Ten opzichte van de ontwerp-alinea is nu toegevoegd dat ook andere bestanddelen van de wettelijke reserve deelnemingen die toe te rekenen zijn aan door de deelneming opgenomen andere wettelijke reserves, ook onder die benamingen mogen worden gepresenteerd, mits dit consistent gebeurt voor alle toepasselijke wettelijke reserves. Ontwerp-alinea 121 van Richtlijn B3 Financiële vaste activa en consolidatie is ongewijzigd definitief geworden.

B12 Financiële instrumenten

De ongewijzigd definitief gemaakte alinea 113 bevat een verwijzing naar de overgangsbepalingen in hoofdstuk 290 van de RJ-bundel.

B. VERWERKING VAN RJ-UITINGEN

In editie 2009 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen zijn de volgende RJ-Uitingen verwerkt:

RJ-Uiting 2009-1

Op 22 december 2008 is een aantal artikelen in titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek gewijzigd. De relevante wetswijzigingen hebben betrekking op verbonden partijen, en niet in de balans opgenomen regelingen. De wijzigingen zijn het gevolg van de aanpassing van de 4e en 7de Richtlijn in Europa (Richtlijn 2006/46/EG) en zijn van toepassing op boekjaren die zijn aangevangen op of na 1 januari 2008. Door middel van RJ-Uiting 2009-1 is het gehele hoofdstuk A5 Verbonden partijen ingetrokken.

RJ-Uiting 2009-3 'Nieuwe ontwerp-Richtlijn voor kleine organisaties-zonder-winststreven'

De op 18 februari 2009 gepubliceerde RJ-Uiting 2009-3 is omgezet in een definitieve Richtlijn C1 Organisaties-zonder-winststreven. Naar aanleiding van ontvangen commentaren is een aantal wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van RJ-Uiting 2009-3. Het gaat hier om beperkte tekstuele wijzigingen. Daarnaast is een nieuwe paragraaf overgenomen vanuit RJ 640 over een Stichting administratiekantoor. Een Stichting administratiekantoor zal immers veelal een kleine onderneming zijn. Verder is in C1.204 een voorbeeld gegeven van een situatie waarin het niet zinvol is een begroting op te nemen.

C. OVERIGE WIJZIGINGEN

B1 Immateriële vaste activa

Naar aanleiding van een ontvangen commentaar op de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen, is ook de tekst in de RJk-bundel inzake de toelichtingsvereisten met betrekking tot de afschrijvingsduur van goodwill in overeenstemming gebracht met de wettelijke bepalingen. Hiertoe is alinea 119 van hoofdstuk B1 Immateriële vaste activa aangepast.

D. NIEUWE ONTWERP-RICHTLIJNEN

Naar aanleiding van de publicatie van de geheel vernieuwde Richtlijn 271.3 “Personeelsbeloningen – Pensioenen” voor middelgrote en grote rechtspersonen, worden nu ook soortgelijke wijzigingen voorgesteld voor kleine rechtspersonen. De voorgestelde wijzigingen leiden naar verwachting niet tot een andere verslaggevingssystematiek bij kleine ondernemingen.

In Richtlijn B14 is een aantal ontwerp-alinea’s opgenomen waarin nu ook de verplichtingenbenadering wordt gevolgd. Het definitief worden van deze ontwerp-alinea’s leidt tot het vervallen van het onderscheid tussen de toegezegde-bijdragerelingen en de toegezegd-pensioenregeling. Dit onderscheid was afgeleid van IAS 19 en wordt door de RJ niet langer goed toepasbaar geacht in de Nederlandse context, waarbij nu vrijwel overal sprake is van een risicodeling tussen de betrokken belanghebbenden en het risico derhalve niet meer is toe te wijzen aan één van de betrokken partijen.

Bij kleine ondernemingen zal de verplichtingenbenadering echter veelal tot dezelfde uitkomst leiden. Kleine rechtspersonen mochten namelijk reeds hun toegezegd-pensioenregeling behandelen alsof sprake was van een toegezegde-bijdrageregeling. Bij de toegezegde-bijdrageregeling werd de verschuldigde premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, als verplichting op de balans opgenomen. De verplichtingenbenadering leidt niet tot een andere uitkomst.

Verder is in ontwerp-alinea B14.109 een aantal nieuwe definities toegevoegd en is in ontwerp-alinea B14.130 toegevoegd dat de kleine rechtspersoon in plaats van B14 ook gebruik mogen maken van RJ 271.3.

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) nodigt uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze editie Richtlijnen voor kleine rechtspersonen. Deze reacties en commentaren ziet de RJ graag uiterlijk **1 januari 2010** – bij voorkeur per email via rj@rjnet.nl – tegemoet. Voor overige reacties en commentaren geldt geen uiterste inzendtermijn.

Reacties en commentaren zullen in aanmerking worden genomen bij het vaststellen respectievelijk wijzigen van definitieve Richtlijnen. Ze worden door de RJ als openbare informatie behandeld en op de RJ-website gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Secretariaatsadres:

Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
e-mail: rj@rjnet.nl
website: www.rjnet.nl